

PERLEMBAGAAN NEGARA BRUNEI DARUSSALAM

Public Officers' Law Seminar :
Understanding the Law
26th and 27th October 2016

Hjh Pauziah Abdullah
Timbalan Penasihat Undang-Undang Kanan

www.agc.gov.bn

PERKARA-PERKARA PERLEMBAGAAN

Perkara-Perkara Perlembagaan

(i) Perlembagaan
Negara Brunei Darussalam

(ii) Pemasyhuran Mengangkat Raja dan
Melantik Pemangku Raja

(iii) Perintah Perlembagaan
(Prosedur Kewangan)

PERLEMBAGAAN NEGARA BRUNEI DARUSSALAM

Bahagian I	Permulaan
Bahagian II	Ugama dan Adat Istiadat
Bahagian III	Kuasa Memerintah
Bahagian IV	Majlis Mesyuarat Di-Raja
Bahagian IVA	Jemaah Pengampunan
Bahagian V	Majlis Mesyuarat Menteri-Menteri
Bahagian VI	Majlis Mesyuarat Negara
Bahagian VII	Penggubalan Undang-Undang dan Peraturan Majlis Mesyuarat Negara
Bahagian VIII	Kewangan
Bahagian IX	Perkhidmatan Awam
Bahagian X	Mohor Kerajaan
Bahagian XI	Rampaian
Bahagian XII	Pindaan dan Tafsiran Perlembagaan

PERLEMBAGAAN NEGARA BRUNEI DARUSSALAM

**Dimasyhurkan pada
29 September 1959**

KESAN PERLEMBAGAAN KE ATAS HAK KEDAULATAN KDYMM

- Bentuk dan perjalanan Kerajaan hendaklah diatur menurut peruntukan Perlembagaan
- Perlembagaan tidak boleh dianggap mengurangkan hak dan kedaulatan KDYMM

PINDAAN PERLEMBAGAAN

“ KDYMM boleh, dengan Pemasyhuran, meminda, menambah atau membatalkan sebarang peruntukan Perlembagaan ini ...; dan Perlembagaan ini tidak boleh dipinda, ditambah atau dibatalkan dengan cara lain.”

KUASA MEMERINTAH (EXECUTIVE AUTHORITY)

- Kuasa memerintah yang tertinggi adalah KDYMM
- KDYMM adalah Perdana Menteri dan Pemerintah Tertinggi Angkatan Bersenjata Diraja Brunei

“KDYMM ... boleh melantik sebilangan orang Menteri dan Timbalan Menteri dari kalangan warganegara NBD..., lantikannya hendaklah terdiri dari kalangan bangsa Melayu yang beragama Islam...melainkan jika KDYMM memutuskan sebaliknya ... dan hendaklah memegang jawatan selama tempoh 5 tahun atau tempoh lain....”

MAJLIS MESYUARAT MENTERI-MENTERI (COUNCIL OF MINISTERS)

- Terdiri daripada Perdana Menteri dan Menteri-Menteri
- Perundingan dengan Majlis Mesyuarat Menteri-Menteri diadakan dalam menjalankan kuasa dan kewajipan KDYMM
- KDYMM tidak terikat untuk bertindak menurut nasihat Majlis Mesyuarat Menteri-Menteri

MAJLIS MESYUARAT DI-RAJA (PRIVY COUNCIL)

Antara ahli-ahlinya –

- Timbalan Sultan
- Kepala Wazir, Wazir-Wazir, Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Menteri-Menteri, Mufti Kerajaan, Ketua Hakim Syar'ie, Peguam Negara, Yang Di-Pertua Adat Istiadat
- Ahli-ahli lain yang dilantik oleh KDYMM

MAJLIS MESYUARAT DI-RAJA (PRIVY COUNCIL)

Menasihatkan KDYMM -

**- dalam sebarang pindaan peruntukan
Perlembagaan**

**- mengenai dengan lantikan orang-orang ke pangkat,
gelaran, kehormatan dan kebesaran adat istiadat
Melayu Brunei**

JEMAAH PENGAMPUNAN (PARDONS BOARD)

- Diadakan pada 29 September 2004
- Terdiri daripada Peguam Negara, Mufti Kerajaan dan tidak lebih dari 3 orang ahli lain

MEMBERI NASIHAT MENGENAI KUASA KDYMM

Mengurniakan pengampunan

Mengurniakan penangguhan sebarang hukuman

Menggantikan hukuman yang kurang berat

Menghapuskan semua atau sebahagian hukuman

Memerintah orang yang gagal membayar denda dilepaskan dari penjara

JEMAAH PENGAMPUNAN (PARDONS BOARD)

- Jemaah Pengampunan dan tugasnya digantung sementara pada 21hb Februari 2006
- Pada masa ini tugas ini dikendalikan oleh Majlis Mesyuarat Di-Raja (*Privy Council*)

LANTIKAN JAWATAN TERTENTU

“Tiada sesiapa boleh dilantik untuk menyandang .. jawatan .. dalam Jadual Ketiga melainkan jika dia itu seorang warganegara Negara Brunei Darussalam berbangsa Melayu yang beragama Islam....”

JADUAL KETIGA SENARAI JAWATAN TERTENTU

- ┆ **Juruaudit Agung**
- ┆ **Jurutulis kepada Majlis Mesyuarat Di-Raja**
- ┆ **Jurutulis kepada Majlis Mesyuarat Negara**
- ┆ **Ketua Hakim Syar'ie**
- ┆ **Mufti Kerajaan**
- ┆ **Peguam Negara**
- ┆ **Pengerusi Suruhanjaya Perkhidmatan Awam**
- ┆ **Yang Di-Pertua Adat Istiadat**
- ┆ **Yang Di-Pertua Majlis Mesyuarat Negara**
- ┆ **Setiausaha kepada Majlis Mesyuarat Menteri-Menteri Kabinet**

LANTIKAN PEGUAM NEGARA

- Memegang jawatan selama tempoh diperkenankan oleh KDYMM
- Menasihati segala perkara undang-undang yang dirujuk oleh KDYMM atau oleh Kerajaan

PEGUAM NEGARA

- Mempunyai kuasa untuk memulakan, menjalankan atau menghentikan sebarang perbicaraan selain dari perbicaraan di Mahkamah Syariah dan Mahkamah Tentera
- Peguam Negara tidak boleh tertakluk kepada arahan atau kawalan mana-mana orang atau pihak berkuasa

LANTIKAN JURUAUDIT AGUNG

- Memegang jawatan selama tempoh diperkenankan oleh KDYMM
- Mengaudit akaun Negara Brunei Darussalam dan membuat laporan mengenainya
- Hasil dan wang Tabung Ugama Islam dikecualikan

JURUAUDIT AGUNG

Juruaudit Agung bersama kakitangan bawahannya berhak pada setiap masa untuk memeriksa semua buku, rekod, penyata dan laporan berkenaan dengan akaun Negara Brunei Darussalam

JURUAUDIT AGUNG

- **Juruaudit Agung juga melaksanakan kewajipan dan menjalankan kuasa berhubung dengan akaun pihak berkuasa dan badan awam lain yang mentadbir wang negara jika diperuntukkan oleh undang-undang**
- **Laporan Juruaudit Agung hendaklah disembahkan kepada majlis KDYMM**

PERKHIDMATAN AWAM (PUBLIC SERVICE)

- Orang yang memegang jawatan dalam perkhidmatan awam hendaklah selama tempoh yang diperkenankan oleh KDYMM
- KDYMM berkuasa untuk melantik , menukar, menaikkan pangkat, memecat atau menjalankan hukuman tentang tata tertib keatas pegawai-pegawai kerajaan

PERKHIDMATAN AWAM (PUBLIC SERVICE)

- **Suruhanjaya Perkhidmatan Awam**
- **Pengerusi, ahli-ahli Suruhanjaya dan Setiausaha memegang jawatan selama diperkenankan**
- **Ahli-ahli ABDB, PPDB dan Perkhidmatan Penjara tidak tertakluk di bawah kawalan SPA**

SUMPAH PENGAKUAN TAAT SETIA

“KDYMM boleh ...menghendaki mana-mana orang dalam perkhidmatan awam ... mengangkat sumpah atau membuat pengakuan taat setia dihadapan Baginda atau orang yang ... dilantik oleh Baginda....”

KEKEBALAN (IMMUNITY)

**“KDYMM tidak pandai berbuat salah....dan tidak boleh
dibicarakan dimana-mana mahkamah....”**

KEKEBALAN (IMMUNITY)

“Mana-mana orang yang bertindak bagi pihak, atau dengan titah perkenan, KDYMM tidak boleh dibicarakan atas sifat rasmi orang itu (*official capacity*).....

KEKEBALAN (IMMUNITY)

Dengan syarat ..peruntukan boleh dibuat dengan undang-undang bertulis untuk membawa langkah perbicaraan ... berkaitan dengan kesalahan-kesalahan yang dilakukan semasa melaksanakan tugas-tugas ...”

TIADA KAJIAN SEMULA KEHAKIMAN (NO JUDICIAL REVIEW)

**Kajian semula tiada dan tidak boleh diadakan di
dalam mahkamah ...**

perbuatan,
keputusan,
pemberian,
pembatalan atau penggantungan,
atau keengganan atau peninggalan daripada berbuat demikian,

sebarang perjalanan atau keengganan atau peninggalan daripada menjalankan sebarang kuasa, authority atau budibicara oleh KDYMM atau mana-mana pihak yang bertindak bagi pihak Baginda atau dengan titah perkenan Baginda atau dalam melaksanakan sebarang tugas awam.....”

UGAMA

- **Ugama Islam menurut Ahli Sunnah Waljamaah mengikut Mazhab Shafi'ee**
- **Ugama-ugama lain boleh diamalkan dengan aman dan sempurna oleh mereka yang mengamalkannya**

UGAMA

- **KDYMM sebagai ketua ugama rasmi**
- **Majlis Ugama Islam memberi nasihat mengenai semua perkara berhubung dengan ugama Islam**

BAHASA RASMI

- Bahasa Melayu
- Versi rasmi dalam bahasa Inggeris yang dikehendaki untuk dicetak atau ditulis diterima sebagai naskhah yang sah
- Jika terdapat kewahaman, pertelingkahan atau percanggahan, naskhah bahasa Melayu dipakai

KEWANGAN

- Tiada cukai atau cukai pintu boleh dikenakan melainkan jika dibenarkan oleh undang-undang
- Semua hasil dan wang Kerajaan hendaklah dimasukkan kedalam 'Kumpulan Wang Yang Disatukan' (*Consolidated Fund*)

KEWANGAN

- Kumpulan Wang Yang Disatukan digunakan untuk perbelanjaan seperti pencen, baksis dan lain-lain.
- Pengecualian hasil dan wang Tabung Ugama Islam

ADAT ISTIADAT

- **Majlis Mesyuarat Adat Istiadat memberi nasihat mengenai perkara berhubung dengan Adat Istiadat Negara**
- **Yang Di-Pertua dan ahli-ahli Majlis memegang jawatan selama tempoh diperkenankan KDYMM**

BADAN PERUNDINGAN

1. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan
2. Majlis Mesyuarat Negara
(*Legislative Council*)

PERKARA 83(3)

“ Apabila suatu Pemashyuran Darurat telah dibuat dan selagi Pemashyuran tersebut berkuatkuasa, Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan boleh membuat apa jua Perintah ... yang Baginda fikirkan dikehendaki bagi kepentingan orang ramai”

PEMASYHURAN DARURAT

Tarikh terakhir dibaharui

24 NOVEMBER 2009

**Pemasyhuran Darurat tamat tempoh dua tahun pada 23
NOVEMBER 2011**

MAJLIS MESYUARAT NEGARA

- Bahagian VI (Majlis Mesyuarat Negara) dan Bahagian VII (Undang-Undang dan Prosedur Majlis Mesyuarat Negara) digantung pada 13hb Februari 1984
- Penggantungan terhenti daripada berkuatkuasa pada 16hb Ogos 2004

MAJLIS MESYUARAT NEGARA

- Musim Permesyuaratan hendaklah diadakan sekurang-kurangnya sekali dalam setahun, melainkan jika dititahkan selainnya oleh KDYMM
- Majlis Mesyuarat Negara bersidang pada 2004, 2006, 2007, 2008, 2009 dan 2010

KELAYAKAN AHLI

- Keanggotaan dan ahli-ahli disebut dalam Jadual Kedua Perlembagaan (45 orang)
- Warganegara Negara Brunei Darussalam dan mencapai 21 tahun
- Tempoh keahlian adalah selama tempoh diperkenankan oleh KDYMM

KEAHLIAN TERHENTI

Keahlian terhenti apabila Majlis dibubarkan atau kerusinya terkosong seperti memohon berhenti daripada menjadi ahli dan tidak hadir dalam 2 mesyuarat berturut-turut tanpa izin Yang Di-Pertua

PEMBATALAN KELAYAKAN

(a) tidak setia kepada KDYMM;

(b) hilang akal dibawah sebarang undang-undang yang berkuatkuasa di Negara Brunei Darussalam;

(c) dijatuhi hukuman mati, penjara atau denda sebanyak \$1,000 atau lebih kerana kesalahan yang dilakukan;

PEMBATALAN KELAYAKAN

- (d)* seorang yang bankrap yang belum dilepaskan;
- (e)* seorang yang murtad mengikut Hukum Syara';
- (f)* dibatalkan kelayakannya dibawah sebarang undang-undang berhubung dengan kesalahan-kesalahan yang berkaitan dengan pemilihan ke dalam Majlis Mesyuarat Negara.

JADUAL KEDUA

30 orang ahli dilantik oleh KDYMM

- Ahli Rasmi Kerana Jawatan (Perdana Menteri dan semua Menteri)
- Orang-orang bergelar
- Orang yang telah menyumbangkan perkhidmatan awam yang cemerlang atau boleh menyumbang kepada perbahasan
- Orang yang telah mencapai tahap kecemerlangan dalam bidang keugamaan, pengurusan, sebarang profesion, perniagaan, perdagangan, pertanian, aktiviti kebudayaan, kesenian atau kemasyarakatan atau mewakili masyarakat tertentu

JADUAL KEDUA

15 orang wakil dari Daerah Brunei Muara,
Daerah Belait, Daerah Tutong dan Daerah
Temburong

PENAMAAN DAN LANTIKAN WAKIL DAERAH

KDYMM memberitahu Penghulu, Ketua Kampung dan Ketua Rumah Panjang mengenai bilangan wakil Daerah yang hendak dilantik

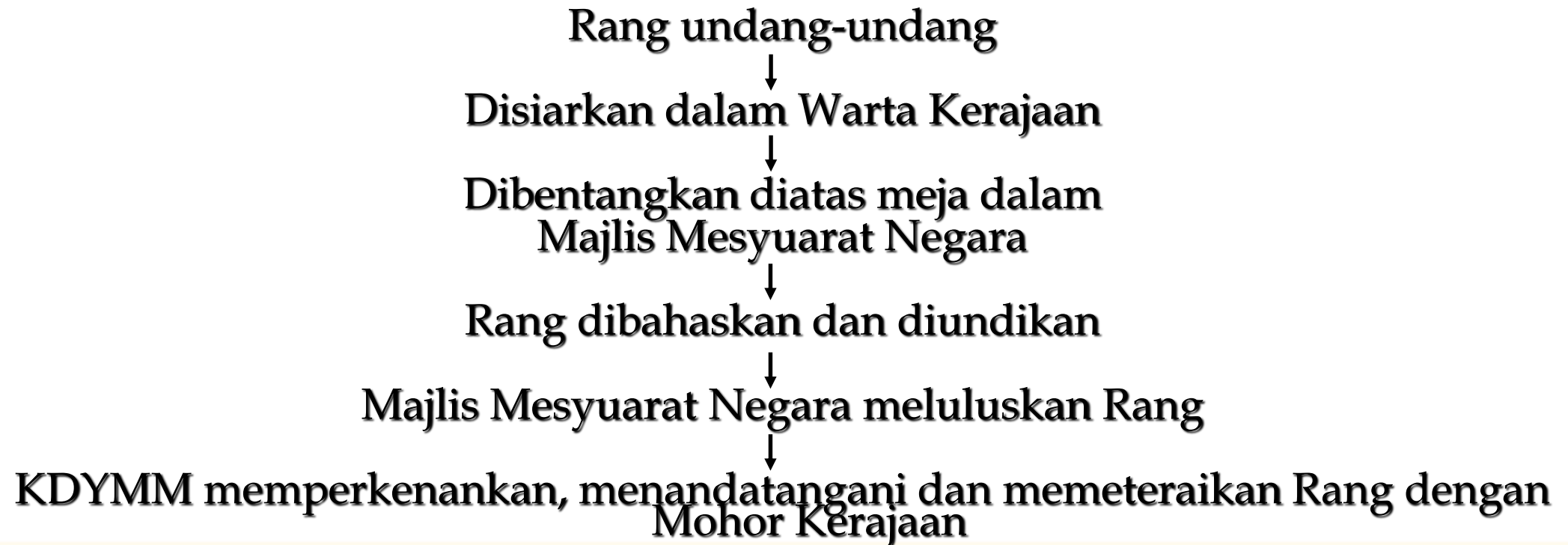
Penghulu, Ketua Kampung dan Ketua Rumah Panjang memilih daripada kalangan mereka calon

Jawatankuasa Pemilihan
(seorang Pengerusi dan 2 orang ahli lain)
membuat sokongan

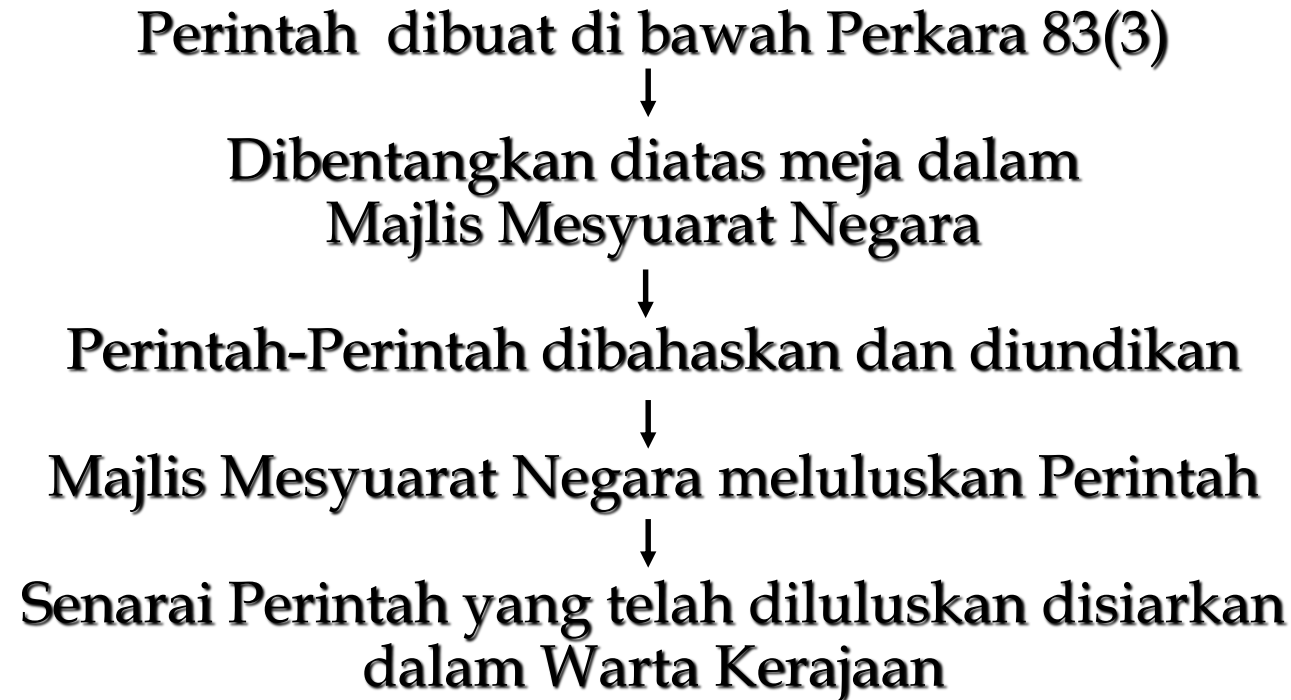

PENGGUBALAN UNDANG-UNDANG DALAM MAJLIS MESYUARAT NEGARA

PERKARA 83(7)

QUESTION AND ANSWER SESSION

Public Officers' Law Seminar :
Understanding the Law
26th and 27th October 2016

www.agc.gov.bn

THANK YOU

Public Officers' Law Seminar :
Understanding the Law
26th and 27th October 2016

fauziah.abdullah@agc.gov.bn

www.agc.gov.bn